

Utbildningsinspektion i Enslövsskolan Förskoleklass, grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Enslövsskolan den 9 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Enslövsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Enslövsskolan intervjuades rektorn, elevvårdsteamet, representanter för lärare och elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i alla årskurser samt förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Enslövsskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	90
Förskoleklass	28
Grundskola	169

Enslövsskolan är en F–6 skola som ligger i samhället Åled cirka 10 kilometer nordväst om Halmstad. Skolans upptagningsområde består i huvudsak av villa-bebyggelse och andelen elever med utländsk bakgrund är mycket låg.

Undervisningen bedrivs, med undantag för förskoleklassen, i åldersblandade grupper. Skolan är organiserad i fyra arbetslag: Förskoleklass–skolbarnsomsorg, årskurs 1–2, årskurs 3–4 och årskurs 5–6.

Efter årskurs 6 går så gott som alla elever vidare till Österledsskolan årskurs 7–9.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Enslövsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att skolan präglas av en lugn och trygg miljö. Inspektörerna vill, som goda exempel i verksamheten, särskilt framhålla en föräldrasamverkan av god kvalitet samt den tjänst som inrättats för att utveckla det sociala samspelet på skolan. Skolan har också en engagerad och i hög grad behörig lärarpersonal.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör analysera orsakerna till att elevernas kunskapsresultat i engelska och matematik har försämrats under perioden i syfte att nå en ökad måluppfyllelse.
- Elevernas kunskapsutveckling årskurs F–6 bör dokumenteras i alla ämnen.
- Samverkan med den skola som tar emot eleverna i årskurs 7 bör förbättras i syfte att skapa en kontinuerlig kunskapsutveckling för eleverna.
- Rektorn bör på ett tydligare och mer strukturerat sätt leda det pedagogiska arbetet.
- Hem- och konsumentkunskap bör erbjudas i sådan omfattning och med sådan utrustning att kunskapsmålen för årskurs 5 kan uppnås.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning är inte upprättad i enlighet med förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Elevens val erbjuds inte (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolan arbetar aktivt och målmedvetet med värdegrundsfrågor och har, enligt inspektörerna, lyckats väl med detta arbete. Skolan präglades vid tiden för besöket av en lugn och trygg miljö med goda normer och värden hos såväl elever som personal.

Enslövsskolans nationella prov i årskurs 5 visar på goda resultat i svenska medan resultaten i engelska och matematik har försämrats under perioden 2003–2005. Under perioden fördelades resultaten enligt nedanstående tabell.

Tabell 1. Resultat från nationella ämnesprov i årskurs 5

Ämne	Nått målen 2005	Nått målen 2004	Nått målen 2003
Ma	85 %	94 %	100 %
Sv	95 %	91 %	100 %
En	82 %	85 %	95 %

Trots att resultaten generellt är goda bör skolan analysera orsakerna till resultaten i engelska och matematik försämrats under perioden i syfte att nå en ökad måluppfyllelse.

Någon redovisning av hur väl skolan lyckats nå läroplansmålen kring normer och värden finns inte. Enkäter kring trivsel och trygghetsfrågor genomförs men sammanställning av dessa resultat för hela skolan saknas.

Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. I samband med utvecklingssamtalet skall en individuell utvecklingsplan upprättas för eleven. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. På Enslövsskolan följs elevernas kunskapsutveckling upp bland annat i form av en portfolio. Dokumentationen är god i vissa ämnen och bristfällig i andra. Inspektörerna bedömer att skolan saknar rutiner för att skapa en dokumentation av elevernas totala kunskapsutveckling. Denna dokumentation bör täcka samtliga ämnen, inte bara matematik, svenska och engelska. Ett arbete för att skapa en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev har påbörjats på skolan och skolans rektor bedömer att en sådan plan kan vara i praktiskt bruk till höstterminen 2006. Inspektörerna vill framhålla att det från

1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev i samband med utvecklingssamtalet. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan upprättar en individuell utvecklingsplan vid alla kommande utvecklingssamtal.

Sammanfattning

Skolan präglas av en lugn och trygg miljö.

Skolan bör analysera orsakerna till att elevernas kunskapsresultat i engelska och matematik har försämrats under perioden 2003–2005 i syfte att nå en ökad måluppfyllelse.

Elevernas kunskapsutveckling bör dokumenteras i samtliga ämnen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Det formella elevinflytandet i form av klassråd och elevråd är väl utbyggt och fungerande på skolan. Eleverna känner väl till elevrådet och kan ge exempel på punkter där elevrådet kunnat påverka utformningen av bland annat skolmiljön.

Samverkan med föräldrarna fungerar mycket bra på skolan. En aktiv föräldraförening finns och föräldrarna ges ett reellt inflytande över flera frågor. Föräldrarna ger vid intervjuerna flera konkreta exempel på områden där de har upplevt ett reellt inflytande och är nöjda med graden av inflytande. Inspektörerna bedömer att samverkan fungerar väl både i representativa former som föräldraförening och i form av utvecklingssamtal.

Från och med den 1 april 2006 skall varje verksamhet, enligt lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, ha en likabehandlingsplan. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över. Vid inspektionsbesöket hade Enslövskolan en handlingsplan mot kränkande behandling i enlighet med läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94). Denna plan behandlade dock inte kränkningar mellan vuxen och elev, vilket bör vara en del av skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling enligt Lpo 94. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete och att detta också kommer till uttryck i den nya likabehandlingsplanen.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Statens intentioner med den målstyrda skolan är att läroplans- och kursplanemål skall styra undervisningen. Kursplanemålen anger vilka kvaliteter eleverna skall utveckla i respektive ämne, valet av innehåll är sedan en fråga för rektor och lärare. Inspektörerna har under besöket sett några exempel på ett medvetet pedagogiskt arbete där läroplans- och kursplanemål är styrande för vad som behandlas i undervisningen. Målen kommuniceras kontinuerligt med eleverna och föräldrarna får varje läsår information om målen. Den undervisning inspektörerna tagit del av är varierad och rymmer såväl genomgångar som arbete i grupp eller enskilt.

Skolans förskoleklass fungerar som en balanserad mellanform mellan förskola och skola. Leken är en viktig del av förskoleklassens arbete och används som grund för det lärande som sker i klassen. Trots en stor förskoleklass ges det dagligen tillfälle till delning av klassen i två eller flera delar och genomförda intervjuer visar att personalen lyckas se till varje elevs individuella behov.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Skolan har en struktur för kartläggning av elever i behov av särskilt stöd. Arbetslagen anmäler stödbehov till elevvårdsteamet som sedan fördelar sin tid mellan olika elever och klasser efter behov. Intervjuade lärare menar att skolans resurser för stödinsatser är otillräckliga och att detta i vissa fall påverkar undervisningen i klassen negativt. Åtgärdsprogram upprättas för dessa elever men deras kvalitet varierar från fall till fall. Inspektörerna bedömer att skolan ger stöd till elever i behov av särskilt stöd och upprättar åtgärdsprogram för dessa elever. Skolan bör dock sträva efter en högre och jämnare kvalitet i de åtgärdsprogram som upprättas.

Grundskoleförordningen anger att det stöd som ges till elever i behov av specialpedagogiska insatser i första hand skall ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. På Enslövsskolan ges en stor del av detta stöd utanför klassens ram genom att berörda elever lämnar klassen och går till en speciallärare/specialpedagog. Inspektörerna vill framhålla vikten av att grundskoleförordningens intentioner uppfylls och menar att skolan måste ha goda skäl för att frångå denna huvudprincip.

Skolan har tillsammans med Slättåkraskolan och Valhallaskolan inrättat en tjänst för att utveckla det sociala samspelet. Tjänsten innehas av en utbildad dramapedagog och omfattar såväl enskilda samtal och gruppsamtal som observation i klassrum. Intervjuade grupper menar att tjänsten har haft positiv förebyggande effekt på det sociala samspelet i skolan. Inspektörerna bedömer att denna tjänst är ett offensivt och intressant försök att förebygga sociala problem på skolan.

Skolan har ett elevhälsoteam där speciallärare/specialpedagog, skolsköterska, kurator, dramapedagog och rektor ingår. Teamet träffas varannan vecka och lärare kan anmäla frågor till teamet. Inspektörerna bedömer att teamet har en god bild av skolans totala stödbehov, såväl när det gäller stöd för att uppnå kunskapsmålen som socialt stöd.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Kvalitetsredovisningen skall enligt förordningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen skall dessutom utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever, även föräldrar skall ges möjlighet att delta. Enslövs-skolans kvalitetsredovisning saknar såväl bedömning av måluppfyllelse som redovisning av åtgärder för förbättring. Inspektörerna bedömer att skolan måste upprätta en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Skolan har en arbetsplan som innehåller skolans lokalt konkretiserade kursplanemål i respektive ämne samt ett urval mer generella mål ur läroplanen. Planen är dock inte utarbetad under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolans arbetsplan tas fram i samverkan med föräldrar och elever samt att arbetsplanen bör vara ett levande dokument som styr skolans arbete.

Ledning och kommunikation

Läroplanen anger att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen och skollagen anger att det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Genomförda intervjuer visar att skolans rektor ger de organisatoriska förutsättningarna för verksamheten medan det pedagogiska arbetet i huvudsak initieras och utvecklas av arbetslag eller enskilda lärare. Inspektörerna bedömer att rektorn tydligare bör leda det pedagogiska arbetet på skolan.

Samverkan med förskolan fungerar bra på skolan medan samverkan med den skola som skall ta emot eleverna i årskurs 7 har tydliga brister. Det saknas mellan dessa skolor en diskussion kring den totala fördelningen av tid mellan ämnen i ett F–9 perspektiv och informationsutbytet kring elever i behov av särskilt stöd har, enligt genomförda intervjuer, brister. Även synen på vilka arbetssätt som bör användas skiljer sig åt mellan skolorna, vilket kan leda till svårigheter med att skapa en kontinuerlig kunskapsutveckling för eleverna. Inspektörerna bedömer att samverkan med den skola (Österledsskolan) som tar emot eleverna i årskurs 7 bör förbättras.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det på skolan finns exempel på pedagogisk verksamhet av god kvalitet samt att skolans rutiner för kartläggning av elever i behov av särskilt stöd är av god kvalitet. Skolans tjänst för att utveckla det sociala samspelet bedöms vara ett intressant och offensivt försök att förebygga sociala problem på skolan.

Skolan måste upprätta en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningen.

Rektorn bör på ett tydligare och mer strukturerat sätt leda det pedagogiska arbetet på skolan.

Samverkan med den skola som tar emot eleverna i årskurs 7 bör förbättras.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Inspektörerna har under besöket mött en engagerad och kompetent lärarkår där alla lärare utom en är behöriga. Den obehöriga läraren går för närvarande kompletterande utbildning och förväntas bli behörig under året.

Antalet lärartjänster på skolan uppgår till 10,7 för årskurs 1–6. Detta ger en lärartäthet per 100 elever på 6,3 vilket är betydligt lägre än riksgenomsnittet 8,1.

Elevens val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning eller fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna skall enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val och det måste vara tydligt för eleven vilka val som finns och när denna valmöjlighet finns. Skolan har inte elevens val på schemat och intervjuade grupper kan inte klart redogöra för hur eleverna erbjuds denna valbara möjlighet till breddning och fördjupning. Även om elevens val normalt finns på mottagande skola i årskurs 7–9 förs ingen diskussion mellan skolorna om hur syftet för elevens val skall uppnås i ett F–9 perspektiv. Inspektörerna bedömer att skolan måste organisera undervisningen så att syftet med elevens val uppfylls.

De materiella förutsättningarna för en kvalitativt god undervisning i hem- och konsumentkunskap är bristfälliga på skolan. Intervjuer visar också att eleverna erbjuds få tillfällen att uppnå de praktiska målen i hem- och konsumentkunskap. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör utöka sin undervisning kring de praktiska momenten i syfte att nå kursmålen i årskurs 5 samt tillhandahålla lokaler och undervisningsmateriel som krävs för en kvalitativt god och tidsenlig undervisning i ämnet.

Sammanfattning

Skolorna har, enligt inspektörernas bedömning, en kompetent och engagerad lärarkår där samtliga lärare är behöriga. Skolan måste organisera undervisningen så att syftet för elevens val uppnås. Hem- och konsumentkunskap bör i högre grad erbjudas i sådan omfattning och med sådan utrustning att kunskapsmålen för årskurs 5 kan uppnås.

Datum	Ort
2006-12-13	Lund

Peter Ekborg
Tommy Månsson